

SCI-CONF.COM.UA

EUROPEAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

**ABSTRACTS OF III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 1-3, 2021**

**ROME
2021**

EUROPEAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

Abstracts of III International Scientific and Practical Conference

Rome, Italy

1-3 February 2021

Rome, Italy

2021

UDC 001.1

The 3rd International scientific and practical conference “European scientific discussions” (February 1-3, 2021) Potere della ragione Editore, Rome, Italy. 2021. 800 p.

ISBN 978-88-32934-02-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // European scientific discussions. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference. Potere della ragione Editore. Rome, Italy. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-european-scientific-discussions-1-3-fevralya-2021-goda-rim-italiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: rome@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Potere della ragione Editore ®

©2021 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Parubok M. I., Osipov M. Yu., Voitovska V. I., Tretiakova S. O.* 15
ECOLOGICAL AND BIOLOGICAL BASES OF RHODODENDRON
INTRODUCTION.
2. *Карпенко О. В.* 27
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТЕРМОРЕГУЛЯЦІЇ НА ОРГАНІЗМ КУРЕЙ.
3. *Каркач П. М., Костюк М. М., Машикін Ю. О.* 31
ПОКАЗНИКИ РОСТУ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ ІНДИКІВ РІЗНИХ ПОРІД.

VETERINARY SCIENCES

4. *Suprovych T., Lysa I.* 37
SENSITIVITY OF BOLA-DRB3 GENE ALLELES TO COWS
ENDOMETRITIS.

BIOLOGICAL SCIENCES

5. *Aliyeva K. A., Guliyeva R. H.* 41
ETHNO-TERRITORIAL DISTRIBUTION OF THE C174M
POLYMORPHISM OF THE AGT GENE IN THE POPULATION OF THE
AZERBAIJAN REPUBLIC.
6. *Mirzayeva S. A., Ganbarov K. G.* 45
INFLUENCE OF SUGARS ON THE GROWTH OF LACTIC ACID
BACTERIA STRAINS ISOLATED FROM THE PHYLOSOPHERE OF
PLANTS.
7. *Балабак А. А., Балабак А. В., Василенко О. В.* 49
ЭЛЕКТРОМАГНИТНОЕ ИЗЛУЧЕНИЕ В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ
СОСТОЯНИИ СОВРЕМЕННОЙ УРБОЭКОСИСТЕМЫ.
8. *Кременчуцкий Г. Н., Степанский Д. А., Турлюн С. А.* 54
МИКРОЦИНЫ - ЭКЗОМЕТАБОЛИТЫ АЭРОКОККОВ.
9. *Фіщук О. С.* 60
МОРФОЛОГІЯ КВІТКИ TULBAGHIA VIOLACEA HARV.
(AMARYLLIDACEAE J. ST.-HIL.).

MEDICAL SCIENCES

10. *Baghirova N. A.* 63
PRESENCE OF FOUR ADDITIONAL GENE MUTATIONS ALAS2,
CYP21A2 AND LPL IN A PATIENT WITH NIEMANN-PICK A/B FROM
AZERBAIJAN.
11. *Croituru Catalina, Agachie Lia-Mirela* 67
AWARENESS OF THE PROBLEM AND THE NEED FOR
INFORMATION ABOUT HEAT WAVES BY MEDICAL STUDENTS.
12. *Gorgiladze T., Chilingarashvili T., Kedelidze N.* 74
TO THE QUESTION OF REHABILITATION OF PATIENTS WITH
CHRONIC ISCHEMIA OF THE BRAIN.

13.	Khaymatova Nozima Amir qizi RELEVANCE OF EARLY DIAGNOSIS OF NEWBORNS WITH DOWN SYNDROME.	81
14.	Kurkina I. ON LICENSING OF DENTAL PRACTICE IN UKRAINE.	85
15.	Masalabov V. ON THE ISSUE OF PREFERENTIAL DENTAL CARE.	88
16.	Shashiashvili N., Shubitidze T., Kvizhinadze N., Bakradze N. AWARENESS OF THE POPULATION ABOUT THE IRRATIONAL USE OF DRUGS AND CONSUMPTION OF PSYCHOACTIVE SUBSTANCES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS.	91
17.	Toma M.-M., Tafuni O. COVID-19 IMPACT ON PATIENTS WITH OBESITY.	95
18.	Vasiukova O. VOLUNTARY INFORMED CONSENT IN DENTISTRY.	100
19.	Асадов Н. З. ИЗУЧЕНИЕ КОАГУЛЯЦИОННОГО ЗВЕНА ГЕМОСТАЗА У БОЛЬНЫХ С КРИТИЧЕСКОЙ ИШЕМИЕЙ НИЖНИХ КОНЕЧНОСТЕЙ.	103
20.	Зубенко А. П., Вільгусевич В. Ф., Краснолицька Л. М. НЕСПРИЯТЛИВІ ПРОФЕСІЙНІ ЧИННИКИ ТА ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКУ ЇХ ВПЛИВУ ПІД ЧАС РОБОТИ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ.	105
21.	Копйова Н. В., Прищепя О. О. РОЛЬ СТРУКТУР МОЗКУ, ВІДПОВІДАЛЬНИХ ЗА РОЗВИТОК ПІЛОКАРПІН-ІНДУКОВАНОЇ СУДОМНОЇ АКТИВНОСТІ У ЩУРІВ.	110
22.	Насретдинова М. Т., Шадиев А. Э., Хайитов А. А., Абдиев Э. М., Нормуродов Н. А., Султонов О. Р. ОПТИМИЗАЦИЯ КОНСЕРВАТИВНОГО ЛЕЧЕНИЯ БОЛЬНЫХ С ТИННИТУСОМ.	114
23.	Нерсесян В. М., Казакевич Л. І., Чуйко О. А. РОЛЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ В ПРОЦЕСІ ОБСТЕЖЕННЯ І ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ З ПАТОЛОГІЄЮ ЛОР ОРГАНІВ.	123
24.	Осипенко И. П., Кудинская Е. Н., Сирош В. В. АНОМАЛИИ ЭКСТРАКРАНИАЛЬНЫХ СОСУДОВ У ПАЦИЕНТОВ С СИНДРОМОМ НДСТ: КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНЫЕ АКЦЕНТЫ.	127
25.	Тимошина О. В., Аріх І. Г., Кутейко В. В., Мицик Ю. І. АЛЕРГІЧНИЙ МАРШ: ВІД АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ ДО БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ У ДІТЕЙ М. МАРІУПОЛЯ.	130
26.	Удод О. А., Кібішаурі М. В. ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ УСУНЕННЯ ДЕФЕКТІВ ПРЯМИХ ВІДНОВЛЕНЬ ЗУБІВ З ФОТОКОМПОЗИТІВ: МОЖЛИВОСТІ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ.	135
27.	Фам Туан Ань ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДВОДНОГО ДУШУ - МАСАЖУ ПРИ РОЗПОВСЮДЖЕНИХ ОСТЕОХОНДРОЗАХ.	138

28. **Шаповалова Ю. Ю.** 140
МЕТАБОЛІЧНА ТЕРАПІЯ ЯК КОМПОНЕНТ ЛІКУВАННЯ
ГОСТРОГО ПОРУШЕННЯ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ.
29. **Шейкіна Н. В., Спірідонова М. С.** 142
ВПЛИВ СУЧАСНИХ КОРИГУЮЧИХ МАТЕРІАЛІВ НА НІГТЬОВУ
ПЛАСТИНУ ПІД ЧАС ПРОЦЕДУРИ МАНІКЮРУ.
30. **Яковлева Н. М.** 147
ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ.

PHARMACEUTICAL SCIENCES

31. **Демченко В. О., Червоненко Н. М., Гончарова О. В.** 150
ВИВЧЕННЯ ЗАПИТІВ ТА УПОДОБАНЬ СПОЖИВАЧІВ ЩОДО
ВИБОРУ АПАРАТНИХ КОСМЕТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ.
32. **Негода Т. С., Якубець А. А.** 153
МЕТОДИКА ОЦІНКИ СТРУКТУРИ ЗАСТОСУВАННЯ
АНТИГІПЕРТЕНЗИВНИХ, АНТИАНГІНАЛЬНИХ ЗАСОБІВ.
33. **Семенова К. Н., Алмакаев М. С.** 156
ИЗУЧЕНИЕ АЛЛЕРГИЗИРУЮЩЕГО ДЕЙСТВИЯ ОРИГИНАЛЬНОГО
КОМБИНИРОВАННОГО ПРЕПАРАТА.

CHEMICAL SCIENCES

34. **Nikoziat Yu. B., Ivashchenko E. D.** 159
EXPRESS METHOD OF ANALYTICAL CONTROL OF WATER-
SOLUBLE FLUORIDES IN SOILS AND GRAINS.
35. **Ткач В. В., Кушнір М. В., Мінакова Т. Г., Петрусяк Т. В.** 163
ТРИ КОМБІНОВАНІ ХІМІКО-МАТЕМАТИЧНІ ЗАВДАННЯ В
БРАЗИЛЬСЬКОМУ СТИЛІ НА ТЕМУ КОЛИСКОВИХ ПІСЕНЬ.
36. **Ткач В. В., Кушнір М. В., Мінакова Т. Г.** 170
КОНТРОЛЬНА РОБОТА У БРАЗИЛЬСЬКОМУ СТИЛІ НА ТЕМУ
«ХАЛЬКОГЕНИ».

TECHNICAL SCIENCES

37. **Fesenko O. I., Savnova O. V., Voronov H. K., Khachatryan I. M.** 179
PREPARATION OF BIOACTIVE GLASS-CERAMIC COATINGS ON
SCREW-SHAPED DENTAL IMPLANTS.
38. **Masikevych Yu. H., Tyuleneva V. O., Malovanyu M. S., Kotyk S. Ya.** 185
ASSESSMENT OF THE STATE OF THE ATMOSPHERIC AIR OF THE
PRE CARPATHIANS.
39. **Masikevych A. Yu., Gerush N. I., Tymchuk I. S., Volochniuk L. S.** 187
SURFACE WATER QUALITY AS AN INDICATOR OF A SAFE
ENVIRONMENT FOR THE POPULATION OF THE REGION.
40. **Nikulshin V. R., Denysova A. E., Melnik S. I., Andryushchenko A. M.,
Budarin V. A.** 189
LOCAL OPTIMUM OF THE FOURTH SECTION FOR SUGAR
PRODUCTION EVAPORATION SYSTEM.

41. *Polutrenko M. S., Lopushniak V. I., Hrytsulyak H. M., Kotsyubynsky A. O., Savyuk R. M.* 193
METHOD OF PROCESSING OF TERRESTRIAL PART OF PLANTS.
42. *Savvova O. V., Fesenko O. I., Voronov H. K., Pokroieva Ya. O., Molchanova K. I.* 197
ANTIBACTERIAL GLAZES FOR CERAMIC TILES.
43. *Strashynskiy I. M., Marynin A. I., Omelchenko M. H.* 202
THE USING OF EMULGATORS IN THE COMPOSITION OF COMPLEX FOOD ADDITIVES IN THE TECHNOLOGY OF MEAT PRODUCTS.
44. *Антонюк І. Ю., Медведєва А. О.* 207
ТЕХНОЛОГІЯ ТІСТЕЧКА «ТАЄМНА НАСОЛОДА» ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ МОРСЬКОЇ ВОДОРОСТІ ЛАМІНАРІЇ.
45. *Григоренко С. М., Шуляк О. Ю., Михайлов А. В.* 214
ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ DADSS ДЛЯ КОНТРОЛЮ СТАНУ ВОДІЇВ ПРИ КЕРУВАННІ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ.
46. *Дронь Д. В., Коваленко А. Ю., Коломієць А. С.* 218
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ FASHION-ПРОЄКТІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.
47. *Крепак А. С., Манойлов О. В., Кудинова Е. В.* 225
ОСОБЕННОСТИ ОБРАБОТКИ ГЛУБОКИХ ОТВЕРСТИЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТЯНУЩЕЙ ПОДАЧИ.
48. *Копичко Р. Р., Самохліб О. О.* 231
ВПРОВАДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІЙ СФЕРІ.
49. *Любчик Г. Н., Фиалко Н. М., Реграги Абубакр, Шеренковский Ю. В., Навродская Р. А.* 233
ОСОБЕННОСТИ МЕТОДИКИ ЭНТАЛЬПИЙНО-ЭНТРОПИЙНОГО ТЕРМОДИНАМИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ ПРОЦЕССОВ В ГАЗОТУРБИННЫХ УСТАНОВКАХ.
50. *Мартынюк Т. Б., Круковский Б. И.* 238
ВОЗМОЖНОСТИ АССОЦИАТИВНОЙ ПАМЯТИ.
51. *Найдюк А. М., Романова З. М.* 242
БЕЗАЛКОГОЛЬНІ НЕГАЗОВАНІ СПЕЦІАЛЬНІ НАПОЇ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.
52. *Романова З. М., Марйоха І. М.* 250
ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБРОДЖУВАННЯ ВИСОКОГУСТИННОГО ПИВНОГО СУСЛА.
53. *Салія М. Г., Мікаутадзе Р. І.* 254
ДО ПИТАННЯ ПРО ПОСИЛЕННЯ ЦЕГЛЯНОЇ КЛАДКИ СТІН ЗА ДОПОМОГОЮ СТАЛЕВИХ СМУГ.
54. *Трубнікова А. А., Бондар С. М., Чабанова О. Б.* 260
ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИДАЛЕННЯ ЛАКТОЗИ З МАСЛЯНКИ.

55. **Човнюк Ю. В., Кравчук В. Т., Іванов Є. О.** 267
 АНАЛІЗ ХАРАКТЕРНИХ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ЗБУДЖЕННЯ
 НЕЗАТУХАЮЧИХ КОЛИВАНЬ З АДАПТИВНИМ
 ПІДЛАШТУВАННЯМ ФАЗИ У ЛІНІЙНИХ/НЕЛІНІЙНИХ
 ВІБРАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ.І.
56. **Човнюк Ю. В., Кравчук В. Т., Іванов Є. О.** 276
 АНАЛІЗ ХАРАКТЕРНИХ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ЗБУДЖЕННЯ
 НЕЗАТУХАЮЧИХ КОЛИВАНЬ З АДАПТИВНИМ
 ПІДЛАШТУВАННЯМ ФАЗИ У ЛІНІЙНИХ/НЕЛІНІЙНИХ
 ВІБРАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ.ІІ.

ARCHITECTURE

57. **Liubchenko M., Radchenko A., Mandrichenko O.** 285
 SOME ASPECTS OF CREATING ARCHITECTURAL SCALE MODELS
 OF BUILDINGS.
58. **Гриценко Л. О., Савдід А. В.** 289
 МИСТЕЦЬКИЙ МЕТОД АРХІТЕКТОРА-УНІВЕРСАЛА
 В. ГОРОДЕЦЬКОГО: ЗАГАЛЬНО-ОЦІННИЙ ОГЛЯД.

PEDAGOGICAL SCIENCES

59. **Adanov K. B., Duvanbekov R. S., Karynbaeva M. Z., Tapalova A.,
 Duanbekova G. B.** 296
 FEATURES OF THE MANAGEMENT CULTURE OF FUTURE
 PRIMARY SCHOOL TEACHERS.
60. **Dychka N. I.** 302
 STAGES OF TEACHING ESP WRITING.
61. **Pavlyk O., Polishchuk Yu.** 305
 FORMATION OF KEY COMPETENCE «SPEAKING THE NATIVE
 LANGUAGE» OF PRIMARY SCHOOLCHILDREN BY MEANS OF
 INTERNET MEMES.
62. **Sakhnevych I.** 310
 THE CODE OF ETHICS FOR ESL TEACHERS AND STUDENTS AT
 UNIVERSITIES AS A POSSIBLE INSTRUMENT OF EFFECTIVE
 ONLINE TEACHING AND LEARNING PROCESS IN PANDEMIC
 CONDITIONS TODAY.
63. **Артюхова О. В.** 315
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОМУ РОЗВИТКУ СТАРШИХ
 ДОШКІЛЬНИКІВ.
64. **Анастасова Н. М., Бегей Ю. В.** 322
 ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ ІЗ
 ДИЗАРТРІЄЮ ЗАСОБАМИ ІЗО – ТА ЕРГОТЕРАПІЇ.
65. **Афанасієвська І. О., Усова Я. О.** 328
 ЯК ЗМІНИЛИСЯ ВИКЛАДАЧІ ТА ЇХ ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ПІД
 ЧАС ОНЛАЙН НАВЧАННЯ.

66. **Бабенко В. С., Маслова С. А.** 341
РИСУНОК В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ НОВІТНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.
67. **Бурчак С. О., Бурчак Л. В.** 347
ЛЕКЦІЯ-ДИСКУСІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.
68. **Воронин І. Ю., Филиппов А. А., Воронина О. В., Терехов В. І., Туманян Р. А.** 352
АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИГРЫ ХОККЕЙНЫХ ВРАТАРЕЙ.
69. **Данько Д. В., Дідиченко Р. С., Хлебик С. Р.** 359
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІСІ.
70. **Зузяк Т. П., Марущак О. В., Семенюк С. П., Сімончук В. В.** 365
РОЛЬ ГРАФІЧНИХ УМІНЬ У ФОРМУВАННІ ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ.
71. **Івченко В. І.** 373
ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ (НА ПРИКЛАДІ ОФОРМЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПЕРІОДИКИ).
72. **Кульбіда Л. С., Сулима В. П.** 378
СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.
73. **Мирошніченко В. О.** 383
ТЕХНОЛОГІЇ ОЩАДЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА В ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.
74. **Москаленко О. А., Черкаська Л. П., Бондаренко В. П.** 391
ПІЗНАВАЛЬНО-РОЗВИВАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАТЕМАТИЧНОЇ КВЕСТ-ГРИ «КЛЮЧІ ДО УСПІХУ».
75. **Окольніча Т. В., Костенко Л. Д.** 396
ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (1991–2014 РР.).
76. **Петрук В. А., Клеона І. А.** 403
ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕРШОКУРСНИКІВ ТЕХНІЧНИХ ЗВО ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.
77. **Пономаренко В. І., Мірошніченко Т. В.** 408
ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.
78. **Распопов Є. І., Савчук Н. А., Філіпчук Б. Ю., Горобець І. А.** 414
ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ДО РЕФЛЕКСИВНОЇ КУЛЬТУРИ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАЧІВ ПВНЗ «АКАДЕМІЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ПРАВА»).

79. **Саєнко Т. В., Гнидіна О. В.** 427
ОЗНАЙОМЛЕННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ З ТВОРЧІСТЮ ХУДОЖНИКІВ-ГРАФІКІВ РІДНОГО КРАЮ.
80. **Сергій М. Г.** 433
ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОБЛЕМИ
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗАСОБАМИ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.
81. **Шахіна І. Ю., Грига Н. В.** 438
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

82. **Бурець Ю. М.** 445
ПРОДУКТИВНЫЕ МЕТОДЫ РАБОТЫ С УЧАЩИМИСЯ МЛАДШЕГО
ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.
83. **Бунас А. А., Гельберт А. Я.** 449
СПЕЦИФІКА ТА ВПЛИВ МОНТАЖНОЇ ПОБУДОВИ КІНОФІЛЬМУ
НА АУДІОВІЗУАЛЬНЕ СПРИЙНЯТТЯ ОСОБИСТОСТІ.
84. **Вакуліч Т. М., Осьмак М. О.** 454
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ, ЯК ФАКТОР
РОЗВИТКУ СПІВЗАЛЕЖНИХ ВІДНОСИН.

JOURNALISM

85. **Барабанова Н. Р., Журавлєва В. А., Кириленко К. С.** 462
В КАКИХ PR-СПЕЦІАЛІСТАХ СЕГОДНЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНІ
ОТЕЧЕСТВЕННЫЕ КОМПАНИИ.
86. **Мелещенко О. К.** 470
МАРК ТВЕН – СПЕЦІАЛЬНИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ
“SACRAMENTO DAILY UNION”.

CULTUROLOGY

87. **Данилова І. В.** 476
СТРУКТУРА ТА РІЗНОВИД КИТАЄЗНАВСТВА В УКРАЇНІ НА
ПОЧАТКУ 1991 РОКУ ТА ПО ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС 2020 РОКУ.
ХРОНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КИТАЄЗНАВСТВА.
88. **Ткаченко І. О., Хо Янься** 481
МАЛЮНОК ТАНЦЮ ЯК СКЛАДОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ
КОМПОЗИЦІЇ.

LITERATURE

89. **Волкова І. В., Масло О. В., Кондратенко Л. О.** 485
МІФОПОЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОСТІ МАЙКА
ЙОГАНСЕНА.

PHILOLOGICAL SCIENCES

90. *Mosiyevych L. V.* 492
WAYS OF REPRODUCTION OF SUB NEUTRAL WORDS IN THE NOVEL “BILLY MILLIGAN’S MULTIPLE MINDS” BY D. KEYES INTO UKRAINIAN.
91. *Ochilova M. I.* 496
THE EMERGENCE OF PERSIAN-TAJIK SUFI PROSE AND THE CONTENT OF THE FIRST PROSE SUFI WORKS.
92. *Rudychuk D. V.* 502
CHANGING THE TONE OF CHRISTINE LEUNENS NOVEL “CAGING SKIES” IN TAIKA WAITITI’S FILM ADAPTATION “JOJO RABBIT”.
93. *Давиденко А. О.* 506
ОРГАНІЗАЦІЯ НОМІНАТИВНОГО ПРОСТОРУ MOTHERLAND У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОБІ.

PHILOSOPHICAL SCIENCES

94. *Сагуйченко В. В.* 510
ОСВІТНІ І НАУКОВІ КОМУНІКАЦІЇ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ.

ECONOMIC SCIENCES

95. *Duchidze G., Vardishvili L., Martinenko N.* 514
ABOUT PRACTICAL BUSINESS PLANNING.
96. *Hobela V.* 521
INTERNATIONAL INSTITUTIONAL SUPPORT OF GREENING.
97. *Khryniuk O. S., Serediuk Yu. M.* 526
ENTREPRENEURIAL RISK AS A FACTOR OF MANAGEMENT DECISIONS.
98. *Zhadko K., Horiashchenko Yu.* 533
ECONOMIC ESSENCE AND SIGNIFICANCE OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP.
99. *Malania E.* 536
TOURISM AS A TOOL FOR UNDERSTANDING THE WORLD.
100. *Otinashvili R. G.* 542
IMPORTANT ASPECTS OF COMMERCIAL INFORMATION SECURITY.
101. *Bodnar V.* 549
THEORETICAL APPROACHES TO CREATING CLUSTERS.
102. *Vahabzade Niger Mirgasim kizi* 552
THE ROLE OF A NON-STATE PENSION FUND IN INVESTING IN THE ECONOMY.
103. *Zakharova N., Mazurova I.* 560
PRIORITIES FOR ENSURING FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF INCREASED RISK OF DOING BUSINESS.

104.	Баєв В. В., Гнетецький А. П. ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ.	567
105.	Білик О. В. ТЕХНОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ.	576
106.	Боскова В. В., Руснак А. В., Адамкевичус К. Ю. МЕТОДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.	581
107.	Буреннікова Н. В. ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРАТЕГУВАННЯ.	587
108.	Галімов С. К., Суровцев І. В., Галімова В. М. ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИЗНАЧЕННЯ СВИНЦЮ У ПИТНІЙ ВОДІ НА ПЛАТИНОВОМУ ЕЛЕКТРОДІ.	594
109.	Гнідой В. В., Іжевський П. Г. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ РИЗИКОЗАХИЩЕНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.	600
110.	Дешко А. Л. ЩОДО ОКРЕМИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ У 2020 РОЦІ ТА ЇХ МОЖЛИВОГО ВПЛИВУ НА ІНДИКАТОРИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.	609
111.	Дмитриченко Л. И., Мальцева Н. Г. МЕТОДОЛОГИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА.	616
112.	Доценко І. О., Приступа Д. В. ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ БАНКУ.	624
113.	Журавльова С. М., Гурова Д. Д., Цвілий С. М., Кукліна Т. С. ПЕРСПЕКТИВА БЕЗКОНТАКТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В ГОТЕЛЯХ СВІТУ.	631
114.	Завгородній І. В. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ЯК СИСТЕМ: ЧАСОВИЙ АСПЕКТ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ.	637
115.	Капліна А. С., Капліна Т. В. ПЕРСПЕКТИВНІ ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛІВ – ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ.	643
116.	Коба О. В., Кошляк Д. І., Калініченко А. С. АУТСОРСИНГ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ.	648
117.	Когай В. В., Куцик В. І. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ.	654
118.	Король Т. І. МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ.	658

119. **Колоша В. П.** 665
МОЛОЧНЕ СКОТАРСТВО ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВАХ.
120. **Косотурова К. Ю., Захаркевич Н. П.** 669
АНАЛІЗ ПАРАМЕТРІВ ЗОВНІШНЬОЇ КРИЗОСТІЙКОСТІ
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.
121. **Кужель В. В., Николюк Н. П., Опалко К. С.** 676
УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ , ПОВ'ЯЗАНИМИ ЗІ
ФІНАНСОВОЮ КРИЗОЮ.
122. **Куцик П. О., Маєтна А. С.** 685
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ.
123. **Куцик П. О., Гончарук В. С.** 688
ОБЛІКОВО – ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ.
124. **Мироненко М. А., Король Р. М., Рябець М. А.** 690
ДЕЯКІ ПІДСУМКИ НАУКОВОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ УСТАНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ
ВЛАСНОСТІ ЗА ОСТАННІ П'ЯТЬ РОКІВ.
125. **Свиридович С. В.** 696
ИМИДЖЕЛОГИЯ: РОЛЬ ИМИДЖА В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ.
126. **Ситник Н. С., Марчук А. П.** 700
РОЛЬ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.
127. **Сыздыкова К. Ш., Калманова Н. М., Касенова А. М.** 704
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ
КАЗАХСТАН.
128. **Цыпкин Ю. А., Пакулин С. Л., Ильичев К. С., Козлова Н. В.,
Феклистова И. С.** 712
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ФОРМИРОВАНИЯ
РЕГИОНАЛЬНЫХ ПРОГРАММ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ
СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ.
129. **Череп О. Г., Горб Д. О.** 720
МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.

LEGAL SCIENCES

130. **Tatkov B. V.** 725
ON FORMING A HOLISTIC CONCEPT OF CSR IN COMMERCIAL
LAW.
131. **Tymoshenko Ye. A., Pavlova A. A.** 731
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A SUBJECT OF INTELLECTUAL
PROPERTY LAW.
132. **Бугайчук К. Л.** 735
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО -
ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.

133. *Гарасимів О. І., Ряшко О. В.* 741
ПОКАЗАННЯ З ЧУЖИХ СЛІВ: ДЕЯК СПІРНІ ПИТАННЯ.
134. *Ишкибаева Г. М.* 747
ЧАСТНО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ МЕЖДУНАРОДНОГО
КОСМИЧЕСКОГО ПРАВА.
135. *Коваленко І. А., Головков С. О.* 753
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКИХ
ПРАВОВІДНОСИН.
136. *Людвік В. Д., Чичик Ю. О.* 758
ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.
137. *Людвік В. Д., Івашина І. А.* 763
ПОНЯТТЯ СПІВУЧАСТІ В ТЕОРІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.
138. *Руденко О. А., Коваль Д. М.* 767
ПОВНОВАЖЕННЯ АПЕЛЯЦІЙНИХ СУДІВ ЗА НАСЛІДКАМИ
ПЕРЕГЛЯДУ УХВАЛИ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ПРО ВІДМОВУ У
ЗАДОВОЛЕННІ ЗАЯВИ ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА
НОВОВИЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ.
139. *Самойлова І. А.* 772
СПІВВІДНОШЕННЯ ТРУДОВОЇ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ З
ЦИВІЛЬНОЮ ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЮ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.
140. *Сіромська Г. М.* 776
ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ПРАВ
ЛЮДИНИ.
141. *Федосова О. В.* 783
ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ МЕТОДИКИ
РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ,
ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ.
142. *Швець Н. М.* 790
ПРОБЛЕМНІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗВІЛЬНЕННЯ ЗА АМОРАЛЬНИЙ
ПРОСТУПОК.
143. *Яновицка Г. Б., Мамедов Рашад Юсиф оглы* 795
ПРАВОВОЙ СТАТУС ПОТРЕБИТЕЛЯ В ДОГОВОРНЫХ
ОТНОШЕНИЯХ ПО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ И УКРАИНЫ.

ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРАТЕГУВАННЯ

Буреннікова Наталія Вікторівна

д.е.н., професор

Вінницький національний технічний університет

м. Вінниця, Україна

Вступ. Для українських підприємств, для економіки в цілому залишаються актуальними науково-практичні проблеми, пов'язані з удосконаленням понять «стратегічне управління», «стратегічне планування», «стратегування», «дизайну» процесу стратегічного управління тощо. На сьогоднішній день малодослідженими в проєктному менеджменті залишаються поняття, пов'язані з результативністю процесу стратегування.

Неоднозначність трактування сутності категорій результативності та пов'язаною з нею ефективності вимагала від нас глибокого вивчення вже понад 20 років згаданих понять із виокремленням категорії дієвості (действенности – рос., of the force) процесу функціонування систем на основі категорії результативності (of the efficiency) будь-якого процесу як категорії, котра одночасно характеризує процес як з кількісної сторони (у вигляді його масштабного продукту), так і з якісної (з урахуванням ефективності (of the effectiveness) процесу.

Протягом цих років ми доводимо на конкретних прикладах для систем різних типів та видів, що є сенс вчиняти саме так і використовувати при оцінюванні дієвості функціонування систем комплекс взаємопов'язаних авторських показників (моделей) як індикаторів процесу.

Дослідження нами різноманітних процесів у зазначеному контексті тривають і досі [1, 2 та інші]. Таким процесом, результативність якого має певним чином вимірюватись, оцінюватись і стосовно якого мають прийматись відповідні управлінські рішення, є процес стратегування.

Мета статті полягає у висвітленні результатів авторських досліджень щодо підходів до вимірювання й оцінювання результативності стратегування для окреслення перспектив подальшого розвитку систем різних типів та ієрархічних рівнів.

Матеріали і методи. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять авторські праці і праці інших авторів, які присвячено теорії та практиці вимірювання результативності функціонування систем і стратегуванню. Для досягнення поставленої мети в роботі використано загальнонаукові методи дослідження: аналізу та синтезу, порівняння, теоретичного узагальнення, системного підходу.

Результати та обговорення. Як відомо, термін «стратегія» походить від грецького «стратегос» – «веду військо». Не вдаючись глибоко в історію виникнення терміну «стратегія», зазначимо, що його введено в науковий обіг лауреатом Нобелівської премії з питань економічного управління О. Вільямсоном [3]. Автор Дацюк С. стверджує: «Стратегія – це не програма, не проект і не план... Стратегія – принципово інакший інструмент роботи з системою. Стратегія це – орієнтація системи в усьому просторі і в тривалому часі через всю сукупність реальності (нове уявлення), яка дозволяє перегравати стратегічного суперника.

Стратегія складається з концептуальних стратегем, тобто принципів нормування реальності (нове уявлення) задля власних цілей. Стратегія потребує програм, проектів та планів, але принципово не включає їх у своєму змісті і не зводиться до них [4].

Для аналітиків, експертів і управлінців, які займаються стратегуванням, певний інструментарій в дослідженнях дає системний підхід (як відомо, «система» походить від грец. σύνστημα – «поєднання», означає «ціле, складене з частин»). Цей та інші підходи дозволяють структурувати систему, виокремити проблемне поле, виявити вектори розвитку, пріоритети та цілі управлінських впливів на систему з певною метою – досягнення нею результату функціонування. Походження категорії «стратегування» дозволяє розглядати її

не тільки як «...розробку стратегічного плану та організацію його виконання, а й інші аспекти управлінської та соціальної діяльності, що дозволяють цілеспрямовано перевести об'єкт в нову якість» [5, с. 106].

Стратегування «...базується на системній парадигмі процесу формування цілісної багаторівневої та багатооб'єктної процесної системи регіонального стратегічного управління з сильною внутрішньою структурою, яка охоплює і об'єднує всі компоненти стратегічного процесу (включаючи об'єкти стратегічного планування (СП), суб'єкти СП, стратегічні інститути, стратегічні стейкхолдери, результати СП як комплексні, цілісні та взаємопов'язані стратегії функціонування об'єктів різних рівнів: від підприємства до регіону і країни в цілому та механізми їх реалізації) в єдину систему стратегічного планування і управління [5, с. 102]. Стратегування досліджувалось багатьма науковцями, наприклад, Бочкарьовою Т. [6], Вишневським О. [7], Дацюком С. [4], Зельднером О. [8], Малганом Дж. [9] та ін. Результативність стратегування ці та інші автори залишали поза своєю увагою, хоча, наприклад, у контексті стратегування Вишневський О. зазначав, що його низька операційна ефективність пов'язана з тим, що існує: «...(1) невідповідність змісту різних стратегічних документів один одному; (2) невідповідність стратегічних цілей ресурсам; (3) відсутність відповідальності за виконання стратегічних документів; (4) неузгодженість стратегічних документів із зовнішнім середовищем; (5) низька культура стратегування».

Але змісту та показників процесу стратегування цей автор не розкриває. Без вимірювання та оцінювання результативності стратегування як процес втрачає сенс свого існування. Залучення відомих і нових методів та інструментів дослідження дозволяє це робити. У контексті вивчення результативності процесу стратегування суттєво актуалізується потреба поглиблення досліджень як теоретико-методологічних засад стратегування, так і прикладних аспектів щодо нього [3, 10, 11, 12].

Як бачимо, окремі елементи процесу стратегування використовуються в Україні досить тривалий час, але його дієвість залишається низькою, не існує

цілісних, системних підходів щодо оцінювання результативності стратегування. Стратегії на різних рівнях управління системами (зокрема, соціально-економічними) після їхньої розробки та затвердження досить швидко втрачають актуальність і в кінцевому підсумку не виконуються.

Як правильно зазначає Дацюк С.: «Стратегування не означає наявності документу з назвою «Стратегія» чи наявності Інституту стратегічних досліджень»...«Стратегування є неперервним процесом взаємодії різних складових системи, котра досліджується, щодо векторів руху (траєкторій) та щодо майбутнього.

Продуктом процесу стратегування можуть слугувати сценарії, структурні моделі (економічні, політичні тощо), ситуаційно-ігрові моделі, аналітичні доповіді, форсайти, прогнози різних типів» [4] тощо. Згаданий процес має бути, на нашу думку, результативним та потребує управління з використанням ґрунтовного теоретичного й експертного підходів до досліджень.

Алгоритм дослідження складових результативності стратегування у контексті, зокрема, парадигми «засоби управління – процес – результат управління» може виглядати так: «пізнання-вимірювання-моделювання-планування (прогнозування, проектування)-програмування-реалізація-контроль».

За Дацюком С. [4] та за [1, 2] для нашого випадку – для випадку вимірювання рівня складових результативності стратегування – маємо: рівень управління результативністю системи у цілому, назовемо «нульовим рівнем стратегії» (0). Рівень, коли система намагається втілювати «стратегію кількісної складової результативності – масштабності», назовемо «першим рівнем стратегії» (1). Рівень, коли система намагається втілювати «стратегію якісної складової результативності – ефективності», назовемо «другим рівнем стратегії» (2). Рівень, коли управлінці (керуюча складова управління в системі) ведуть «стратегічну конкуренцію за управління результативністю» без фактичного розуміння цілей, «троектів» (за Дацюком С. «троект» походить від слова

«траекторія», тобто перспектива, що зпроекційована в минуле), назвемо «рівнем стратегії мінус один» (-1).

«З точки зору теорії ігор, всі стратегії рівня меншого за 0 є некооперативними, стратегії рівня 0 і вище – кооперативними. Стратегії рівня 0 і нижче є об'єктними (ми збираємо в одне ціле систему як об'єкт); стратегії рівнів вищих за 0 є суб'єктними (ми конкуруємо з іншими зовнішньополітичними суб'єктами та переграємо їх)» [4].

Управлінець (керуюча складова системи) знаходиться в стратегічній позиції тоді, коли тип стратегії, що він пропонує, дорівнює або нижчий за рівень його позиції. Знаходження системи в позиції некооперативних стратегій рівня типу «-1» означає, що позиції стратегії вищих рівнів 0, 1 і 2 є фіктивними, тобто такими, що не можуть застосовуватись на нижчих рівнях як суб'єктні стратегії.

Фіктивні дії (стратегії) створюють стратегічний дисбаланс результативності стратегування. Гіршою за описану ситуацію є ситуація відсутності результативного стратегування діяльності системи.

Результативність процесу стратегування та показники відповідних її складових може базуватись на підходах, розкритими нами в [1, 2 та ін]. Прикладне застосування зазначених показників передбачається нами висвітлити в подальшому.

Висновки. Значення стратегування у функціонуванні систем як інструменту для перспективного їхнього розвитку важко переоцінити. Процес стратегування потребує не тільки системного підходу, а і оновлення методик стосовно визначення та вимірювання його результативності. Запропонований алгоритм результативного стратегування з використанням авторських показників складових результативності процесу стратегування потребує подальших прикладних досліджень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.

1. Буреннікова Н. В., Ярмоленко В. О. Результативність функціонування складних економічних систем аграрного спрямування: монографія. Вінниця: ВНАУ, 2017. 168 с.
2. Поліщук (Буреннікова) Н. В., Ярмоленко В. О. Генезис авторських підходів до розв'язання проблеми оцінювання дієвості функціонування складних систем за допомогою складових результативності // У кн.: Економіка ХХІ сторіччя: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія / за заг. ред. Г. О. Дорошенко, М. С. Пашкевич. Дніпропетровськ: НГУ, 2014. С. 359-369.
3. Williamson O. E. Strategizing, Economizing, and Economic Organization. *Strategic Management Journal*. 1991. Vol. 12: Special Issue. Pp. 75-94.
4. Дацюк С. Стратегування / С. Дацюк [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.uis.kiev.ua/~_xyz/6_strategation.htm.
5. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України – Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2019. – 241 с.
6. Бочкарьова Т. В., Самарцев С. Є., Хасаєв Г. Р. Стратегія муніципального розвитку: методологіческие основы и технология разработки: на примере г. Жигулевска и Нефтегорского района Самарской области / Т. В. Бочкарева, С. Е. Самарцев, Г. Р. Хасаев и др. – М.: Наука, 2005. – С. 22-23.
7. Вишневський О.С. Загальна теорія стратегування: від парадигми до практики використання: монографія / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2018. – 156 с. ISBN 978-966-02-8737-2 (електронне видання).
8. Зельднер А. Г. Место стратегирования в понятийнокатегориальной системе прогнозирования / А. Г. Зельднер // Экономические науки. – 2012. – № 8(93). – С. 7-15.
9. Малган Дж. Искусство государственной стратегии: мобилизация власти и знания во имя всеобщего блага. / пер. с англ. Ю. Каптуревского. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2011. – 472 с.

10. Забарна Е. М., Щьокіна Є. Ю. Стратегування як інструмент соціально-економічного розвитку регіону. *Modeling of the Regional Economy*. 2016. 1(27). С. 215-225.

11. Кухарская Н. А. Идеология стратегирования социо-эколого-экономического развития региона. *Економічні інновації. Потенціал підприємства в парадигмі сталого розвитку регіонів України: зб. наук. пр.* Одесса, 2012. Вып. 51. С. 243-244.

12. Кухарская Н. А. Стратегирование социально-экономического развития региона как новый подход к разработке и реализации стратегий регионального развития. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. Вип. 3 (107). Регіональна політика в Україні.